

Aan: Het College van Burgemeester en Schepenen van de stad Antwerpen
Dienst Stedenbouwkundige vergunningen
Jan van Rijswijcklaan 162
2020 Antwerpen

Betreft: Bezwaarschrift Oosterweelverbinding (Luchtvervuiling, gezondheid, fijn stof, milieu)

Gontrode, datum 22 juni 2009

Geachte leden van het College,

Hierbij tekent de Vereniging voor Bos in Vlaanderen (VBV) vzw bezwaar aan tegen het afleveren van een stedenbouwkundige vergunning aan aanvrager Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) voor de bouw van de zogeheten Oosterweelverbinding, met Lange Wapper Brug. VBV verzoekt U dringend om een dergelijke stedenbouwkundige vergunning niet af te geven.

De Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw motiveer haar bezwaar als volgt:

De voorgestelde plannen zijn in strijd met Vlaamse beleidsopties, met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening zoals bepaald in het bosdecreet en met Europese luchtkwaliteitsrichtlijn (EU richtlijn 2008/50/EG van 20 mei 2008).

De plannen van aanvrager BAM voorzien een aanzienlijke ontbossing van het Vlietbos, een enorme ingreep in het Sint-Annabos en de ontbossing van het Noordkasteelbos ten behoeve van de verkeerswisselaar tussen de Lange Wapperbrug en de Ring rond Antwerpen. Het Sint-Annabos verkleint door de aanleg van een landinwaartse dijk, een werfzone en een slibstort. Ten vroegste over 7 jaar zal het Sint-Annabos gedeeltelijk herplant worden. Hiermee verliest het geliefde "Sint-Annastrand" haar bufferbos in het noorden en haar visuele en geluidsrust van "over de Schelde". Vlaanderen is reeds één van de minst beboste regio's in West-Europa, met een bosindex (= aandeel van de totale landoppervlakte van het Vlaamse Gewest) van 10.8%. Er is dringend nood aan bosbehoud en bosuitbreiding, bosdegradatie en ontbossing zijn zeker te vermijden!

➤ **De plannen zijn in strijd met Vlaamse beleidsopties**

We verwijzen naar het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)**, waarin bepaald wordt dat "... *het noodzakelijk (is) alle bestaande bossen te beschermen ...*" (RSV, p. 384). 2007 was de deadline voor het uitvoeren van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, waarin ook de realisatie van 13.664 ha bijkomende bossen was opgenomen. De **totale bosoppervlakte** eind 2007 bedraagt volgens berekeningen van VBV **147.903 ha**, terwijl dit eigenlijk 160.045 ha had moeten zijn. Er is dus **12.140 ha minder bos gerealiseerd dan er wettelijk vastgelegd is** in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV).

Het Vlaams Milieubeleidsplan (2003 – 2007, verlengd tot 2010) bevestigt dat bossen een belangrijke drager van het natuurlijk systeem en de biodiversiteit in Vlaanderen zijn en dus beschermd moeten worden (p. 169 en verder). Het **Vlaams Milieubeleidsplan** bevestigt de optie rond bosbehoud (zowel kwalitatief als kwantitatief) en bosuitbreiding (zowel in de ruimtelijke plannen als op het terrein) (p. 194). De formatienota “Actie in Vlaanderen”, ter voorbereiding van de nieuwe Vlaamse Regering wil van Vlaanderen een Groen Stedengewest maken: “*Wij moeten werk maken van de bescherming en versterking van de ons nog resterende open ruimte (...) . We moeten ook zorgen voor de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van onze steden*” en “*we zorgen niet alleen voor stadsrandbossen maar ook voor meer groen in de stad*” (Formatienota, p. 7). De plannen rond de Oosterweelverbinding van de BAM gaan volledig in tegen deze Vlaamse beleidsintenties, want zowel het Sint-Annabos als het bos aan het Noordkasteel vervullen belangrijke sociale en milieufuncties waarvoor stadsbossen en stedelijk groen zo belangrijk en noodzakelijk zijn, zeker in een sterk geurbaniseerd en geïndustrialiseerd gebied als de geplande locatie van de Oosterweelverbinding.

➤ **De plannen zijn in strijd met goede plaatselijke ordening zoals bepaald in het bosdecreet**

Om ons bos zo goed mogelijk te bewaren en te beschermen, en om ervoor te zorgen dat het kostbare bosareaal niet verder afneemt, heeft de Vlaamse overheid de ontbossing aan een strenge regeling onderworpen.

Deze regeling kent drie grote principes:

1. Ontbossing is verboden, tenzij anders bepaald in het bosdecreet van 13 juni 1990 ;
2. Is ontbossing niet verboden, dan is een stedenbouwkundige vergunning vereist;
3. Een stedenbouwkundige vergunning voor ontbossen of een verkavelingsvergunning voor beboste gronden kan niet verleend worden zonder compensatie.

De stedenbouwkundige vergunningsplicht maakt dat de vergunningverlenende overheid o.m. kan en moet nagaan of de aangevraagde ontbossing in overeenstemming is met het geldende plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan, of die **ontbossing de goede plaatselijke ruimtelijke ordening niet in het gedrang brengt** en of de schade aan de natuur in het concrete geval niet geheel of ten dele vermijdbaar is.

De compensatieplicht heeft tot doel dat voor elk terrein waarvoor de vergunning tot ontbossing wordt verleend, elders minstens een gelijke oppervlakte wordt bebost. Dat laatste kan ofwel rechtstreeks gebeuren ofwel onrechtstreeks, door een financiële bijdrage aan het Bossenfonds van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Omdat de bosgordel Galgenweel, Borgerweert, Middenvijver, Sint-Annabos, Noordkasteel, strategisch gelegen tussen de Antwerpse haven, verkeersinfrastructuur en het stedelijk woongebied, een luchtzuiverende bufferfunctie vervult, **brenkt de kap ervan de goede plaatselijke ordening sterk in het gedrang.**

Deze gordel van bossen en groene gebieden verdient de ruimtelijke hoofdbestemming buffergebied. Het afleveren van een kapvergunning grijpt drastisch in op deze buffer en kan dus volgens ons niet worden verleend.

Het bestaande Vlietbos, Sint-Annabos én Noordkasteelbos is momenteel één grote groene long en bufferzone voor Linker- en Rechteroever. In het Straten Generaal-voorstel worden al deze bossen bewaard, omdat Straten Generaal een ander tracé volgt en veel meer “tunnelt” en overkapt. We verzoeken het Schepencollege dan ook om, conform de resultaten van de ARUP-SUM studie, het Straten-Generaal tracé te verkiezen boven het BAM-tracé en de door de BAM aangevraagde stedenbouwkundige vergunning niet te verlenen.

Ter compensatie van het bosverlies stelt de BAM een ‘groene long’ voor die helemaal het verlies aan bovenstaande waardevolle groenpolen niet compenseert. Bovendien is het in de aanvraag tot stedenbouwkundige voorstel opgenomen boscompensatievoorstel een dergelijk project onwaardig. De aanleg van de Lange Wapper-brug zou resulteren in de grootste ontbossing in jaren in Vlaanderen. We betreuren dan ook dat de BAM kiest voor de gemakkelijksoplossing van het betalen van een boscompensatiebijdrage. In een dergelijk project zou men een integrale visie moeten ontwikkelen, waarbinnen de impact op milieu en natuur (o.a.de ontbossing) zoveel mogelijk opgevangen worden binnen het projectgebied, of zo dicht mogelijk in de buurt van het projectgebied, door het voorzien van mitigerende en compenserende maatregelen die een integraal deel uitmaken van het project. M.a.w., de Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw vindt het ongehoord dat de BAM geen boscompensatie in natura (reële herbebossing op het terrein) voorziet. Indien het Schepencollege er – tegen ons bezwaar in – toch voor zou opteren voor het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning, zou deze vergunning een voorafgaandelijke compenserende bebossing, binnen bereik van de Antwerpenaar, als bindende voorwaarde binnen de vergunning moeten opnemen. Deze manier van werken is vergelijkbaar met de Europese habitatrichtlijn: onvermijdelijke aantastingen van habitatrichtlijngebieden kunnen pas worden uitgevoerd nadat een voorafgaandelijke natuurcompensatie is gerealiseerd. Een dergelijke aanpak werd reeds toegepast in de Antwerpse haven.

➤ **De plannen zijn in strijd met de Europese richtlijn luchtkwaliteit**

Langs het hele traject van de Oosterweelverbinding zal de fijn stof concentratie drastisch stijgen. Het is wetenschappelijk aangetoond dat bufferbos een significante daling van de fijn stof concentraties realiseren. Het kappen van het strategisch gelegen bufferbos gaat dan ook helemaal in tegen de volksgezondheid en de bestaande Europese wetgeving. Volgens deze wetgeving moet de initiatiefnemer (de BAM) alle maatregelen nemen om de fijn stof concentraties tengevolge van zijn project te verminderen. De kap van het bestaande bufferbos is dan ook in strijd met de hierboven vermelde wetgeving en brengt de volksgezondheid in gevaar. De luchtkwaliteit in een fijnstof hotspot, zoals Antwerpen, mag immers niet achteruitgaan.

We hopen dat ons bezwaarschrift U ertoe kan overhalen om aan BAM geen stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van de Lange Wapperbrug te verlenen,

Met vriendelijke groet,

Bert De Somviele
Voor Vereniging voor Bos in Vlaanderen vzw
Geraardsbergsesteenweg 267
9090 Gontrode